

OCTOBER!
SCHILDERIJ

Ch. P. Gruppe.

CH. P. GRUPPE DOOR † † † † †
P. A. M. BOELE VAN † † † † †
† † † † † † † † † HENSBROEK.

„Toen” — zoo schrijft Etha Fles in *Onze Kunst* van April 1904 — „tegen het einde der 19de eeuw de overtuiging veld won, dat het schitterend zomertij van onze schilderschool onherroepelijk voorbij was, werd de behoefte gevoeld” enz. enz.

Schrijf nu nog eens over kunst, als gij tegenover zulke uitspraken staat. En ze zijn niet zeldzaam! Elk woord, elke kritiek over elke tentoonstelling wordt begonnen met de zeven lofzalmen ter cere van Israëls, Mesdag, Mauve, Bosboom, J. Maris, Thijs Maris en Willem Maris. En dan... vestigt zich de overtuiging, dat onze kunst dood gaat! Die lofzalmen — men begrijpe mij goed — zijn altijd wél verdiend. Ze worden alleen wat vervelend door de eindelooze herhaling. Niets, dan 'n ziekelijk begrip dat „onherroepelijk voorbij zijn.” Waar 'n Bauer leeft en 'n Breitner en een de Bock en zoovele anderen — te veel om te noemen — daar heeft de Nederlandsche kunst nog 'n toekomst. Het is de subjectieve kortzichtigheid der critici, die meenen, dat slechts bloeit wat *zij* in hun leeftijd het mooist vinden.

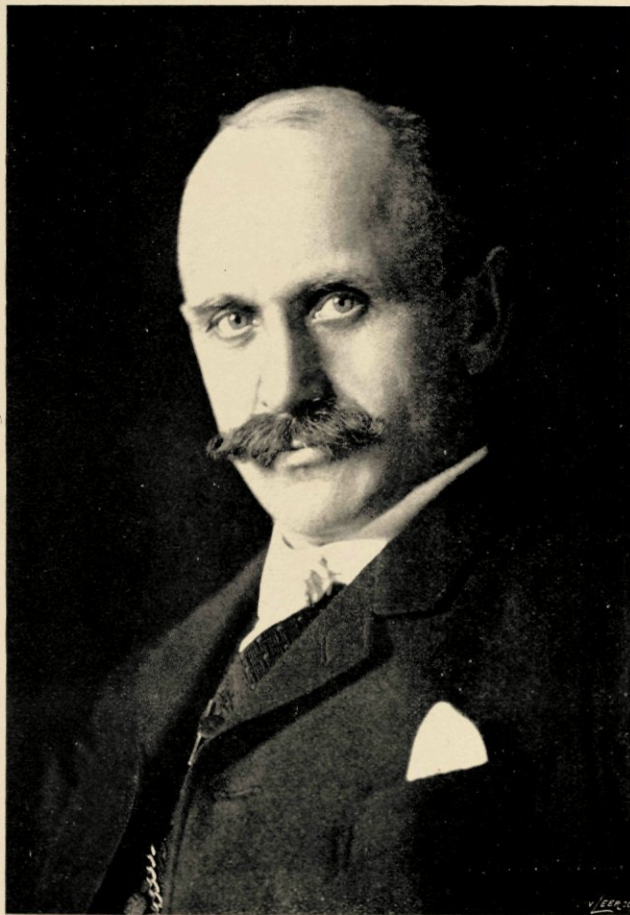
Ik beken, dat dit een vrij vreemde inleiding is tot een woord over een schilder, die, hoe Hollandsch ook van opvatting, geen Nederlander is. 'k Meen zelfs, dat de zoo uitgelezen kring van schilders-biografiën in „Elzevier's Maandschrift” zich slechts hoogst zelden opent tot het opnemen van eene erkenning van het talent van een buitenlander. En politick is hij dat, Mr. Ch. P. Gruppe.

Maar kunsthistorisch behoort hij tot Holland. Sedert 14 jaren leeft hij daar; en hij ziet

onze slooten, onze weiden, onze bosschen, onze wolken en onzen mist, zooals wij ze zien.

Is het trouwens zoo 'n wonder, dat zijn kunstenaars-sentiment gelijk gestemd is met het onze?

De Amerikanen hebben met ons veel punten van overeenkomst. Niet, omdat, ongeveer vóór drie eeuwen, een handjevol Hollanders het Manhattan-eiland kocht; niet, omdat de *Declaration of Independence*, het trotsche woord

CH. P. GRUPPE

van 4 Juli 1776, overeenkomt met onze „afzwering van Filips”; niet, omdat de *Constitution* eene kopie is van onze „Unie van Utrecht”. Neen, maar wijl de Amerikanen hunne thans zoo hoog staande positie veroverd hebben op dezelfde wijze als Holland vroeger de zijne won.

Hadden wij het water te bevechten, zij bestreden hun uitgestrekte prairiën en derzelve inwoners. Iedere bunder gronds moest

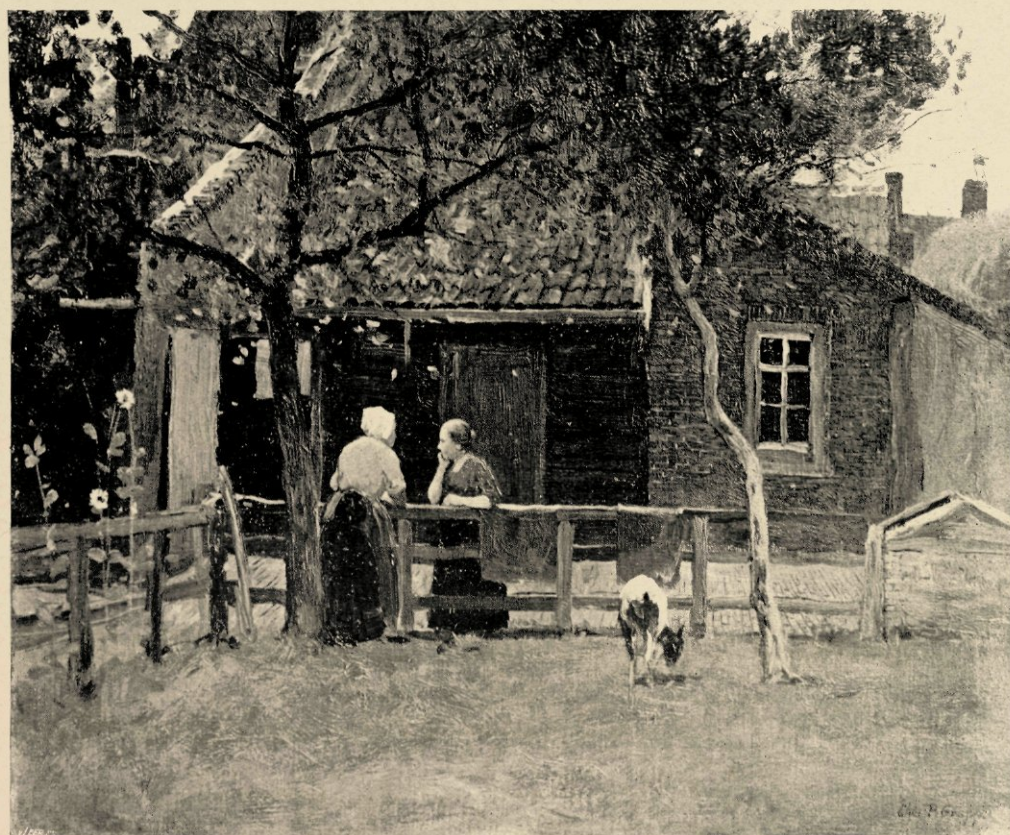
Ch. P. Gruppe.

veroverd worden. En waar wij onzen 80-jarigen oorlog hadden, zij hadden ook hun *War of independence*; en zij verwonnen... als wij.

Zoo zijn de Amerikanen — evenals wij — „self-made men”; d. w. z. dat de strijd voor het leven zóo heftig was, dat den idealen eerst een tweede plaats kon worden ingeruimd. De moeilijke omstandigheden, waaronder zij zich ontwikkelden, drongen hen

vele academiën. Te Picton, in Canada, geboren, op 3 September 1860, als de jongste van acht kinderen, was er weinig weelde voor hem weggelegd. Maar hij wilde en zou schilder worden! Nauwelijks der school ontwassen, schilderde hij reclameborden en later, voor korten tijd, decoraties voor New-Yorksche schouwburgen.

Toen trok hij, met 'n beetje overgespaard geld naar Europa en kwam o. a. te München

EEN BUURPRAATJE

SCHILLERIJ

naar de realistische kant. Maar het ideale was daarom niet verloren! De nationale kunstenaars zagen de wereld zoals zij was en is. Maar steeds omgloried door den stralenkrans, dien liefde wekt.

De Amerikaan — laat ik liever zeggen „the American citizen”, want de kunst kent geen nationaliteit — Gruppe, heeft Holland lief en hij ziet het zooals mogelijk alleen een Hollander en een Hollandsch-gezinde Amerikaan het zien kan.

Trouwens, Gruppe was niet bedorven door

bij Piloty. Deze raadde hem af, de academie te bezoeken; en geloofde, dat het beter voor hem was, zijn eigen weg te gaan. Toen toog hij over Parijs naar Holland. Daar, in den Haag, vond hij wat hem het meest bekoorde; want, Gruppe moge een enkel maal een interieur schilderen of eenig kunstwerk, waar de figuur hoofdzaak is, hij is landschapsschilder.

Zijne woning staat dan ook precies waar zij staan moet. Aan het randje van het Bosch, waarvan hij zóoveel houdt, en dicht bij de

Ch. P. Gruppe.

LARENSCHE BOER

AQUAREL

EEN RUSTIG HOEKJE WEILAND

AQUAREL

HERFST

In het museum te Detroit (U. S. A)

SCHILDERIJ

VERTREK VAN DE VISSCHERSVLOOT

In de verzameling Peter Schenck te Philadelphia

SCHILDERIJ

Ch. P. Gruppe.

weilanden en slootjes, die hij tracht weer te geven onder die bewolkte luchten, de wolken van dat Holland met zijn zilveren zon... daar staat zijn atelier.

Dáar, dicht bij zijne woning, vindt hij de onderwerpen voor zijne schilderijen: een sloot, door dikke boomen overschaduwde; de breede karren, waarmede de boschreuzen worden

dailles, maar meer nog door het opnemen van zijn werk in bekende verzamelingen.

En H. M. de Koningin en H. M. de Koningin-Moeder kochten aquarellen van Gruppe aan. Het museum te Detroit is de gelukkige bezitter van *Herfst*. Aan den rand van een sloot zit een schaapherder met zijne kudde. De hooge, bijna kale boomen, vormen

HOUTHAKKERS

Op de tentoonstelling te St. Louis

SCHILDERIJ

weggehaald, reuzen, gevallen in den laatsten storm; of een rund op zijne laatste reize naar de marktplaats.

Nu en dan loopt er wel eens een interieur tusschen; zelfs eens een groote, wellustige „Carmen”, waarvoor eenig Fransch schilder zich niet zou hebben te schamen. Ook Gruppe's zeegezichten zijn breed en flink. Met *Een Scheveningsche Visschersschuit* had hij in het „Glaspalast” te München veel succes.

Tóch — zooals gezegd is — is het landschap zijn fort. In dat genre heeft hij ook het meeste succes, een succes zich uitend niet alleen in waardeerende artikels en me-

een rustigen, majestieuzen achtergrond.

De verzameling Wolf te Philadelphia herbergt zijn in 1903 geschilderde *Oude boerderij*. In het verschiet de boerderij; grazende schapen op den voorgrond; een rustig schuitje in de sloot. Rechts hooggaande boomen. Het geheel een liefelijk landschap vol grootschen rust.

Prachtig is zijn *Vertrek van den visschers-bom*, het eigendom van den heer Peter Schemm te Philadelphia. Mooi van toon, uitstekend van schikking — „ordonnantie”, zeiden onze ouderen — boeit ons op nieuw dit zoo vaak geschilderde onderwerp. Het

Ch. P. Gruppe.

heeft de beste eigenschappen — veel afgebeeld en toch op geheel nieuwe wijze — gemeen met de kranige studie van een meisje, breiend, gezeten in het helm aan den zoom van het duin. In de verte rolt de zee. Een elk denkt bij deze studie aan Israëls, aan Blommers, aan Artz. Maar tóch, geheel zelfstandig is dit werk; en zóo men, het genietend, aan die grooten denkt, dan is dat een waardeer- ring voor den meester.

grond, alles bijna en face; — naast die teekeningen eischen de houthakkers, en wat daarmede verband houdt, onze aandacht. Die arbeid in de bosschen heeft Gruppe menig- maal geïnspireerd. Op de tentoonstelling te St. Louis trekt zijne schilderij zeer de aandacht, waar de paarden bezig zijn de zware woud- reuzen weg te slepen. Tóch is het bosch altijd de hoofdzaak, en de houthakkerij slechts een accessoir. Dat wordt vooral bewezen door

het schilderij in het bezit van Arthur Tooth & Son te Londen. Daar ook hout- hakkers in den herfst; maar hoofdzaak is het bosch, met dien prachtig geschilderden voorgrond.

Gruppe's *October*, een vaart met gelende boomen, is een heerlijke najaars- droom. Zijn aquarel *De Larensche boer*, een Gooi- sche idylle. Voor zijn *Novemberdag* kreeg hij een gouden medaille. Een zijner beste schilderijen *De vrouw met de geitjes*, vond een plaats in eene bekende Ame- rikaansche verzameling. De „New-York Herald”, die zijn *Donkere dag in Holland* reproduceerde, zeide, dat dat schilderij even mooi was als een Corot. Voor zijn *Novemberdag* kreeg hij een gouden medaille te Parijs; en zijn *Een regendag in den Haag* maakt een diepen indruk op een elk, die Holland kent.

Een van Gruppe's land- genooten, Mr. Morris van de Pennsylvania „Academy of fine arts”, schreef hem: „Er is iets in uw kunst, dat zoowel den kunstenaar

als den kunstliefhebber aantrekt. Het komt mij voor, dat dit een buitengewone gave is.”

In Nederland wordt zijn naam meer en meer genoemd. Zijn buitenlandsche tijd-

HOUTHAKKERS

In de collectie Arthur Tooth & Son, London

SCHILDERIJ

Bezit de Philadelphia Art Club Gruppe's *Naar huis*, de flinke teekening, waar een boer is weergegeven, die over een brug zijn koe naar huis drijft over een klonterigen

DE OUDE BOERDERIJ
AQUAREL

IN DE COLLECTIE VAN WOLF TE PHILADELPHIA

Ch. P. Gruppe.

schriften dikwijls vol van zijn lof; geven zij dikwijls reproducties van zijn schilderijen met zijn portret enz. enz., zelfs Nederlandsche kunsttijdschriften zijn soms niet geheel blind voor de verdiensten van dezen „intrus”. Men kan van Grupper zeggen wat men zegt van zijn grooten landgenoot Walt Whitman, : „The world is slow to accept him”.

is en of men er hetzelfde genot van heeft.

En met het beste kan zich meten b. v. Gruppe's *Oudegracht te Delft* en vooral zijn aquarel, dat hij *Een rustig hoekje weiland* betitelde. Dat men zijn talent waardeert, vindt ook zijn bewijs in het feit, dat in de laatste jaren op de tentoonstellingen van Pulchri Studio twee schilderijen en negen

STUDIE

SCHILDERIJ

Is dat zijn gebrek, of de schuld van het publiek? — Dat is de groote vraag.

Het is zeer zeker, dat Gruppe's kunst soms aan die der besten herinnerd. Maar waarom niet? Als hij zijn visie van Hollands landschap interpreteert op een wijze, die aan onze groote meesters van het heden doet denken, dan begroet ik hem met vreugde. 't Is toch niet de vraag — tenzij men onbewust mercantiel oordeelt, wat, helaas, te vaak geschiedt — óf b. v. Maris iets heeft geschilderd, of Mauve, maar of 't even mooi

aquarellen van hem werden verkocht.

Is Gruppe al geen Hollander, hij heeft én door zijn kunstopvatting én door zijn lidmaatschap van Pulchri Studio, van den Kunstkring, van Arti, eenig recht tot de Hollanders te worden gerekend. En wij kunnen trotsch op hem zijn.

Slechts moet men zijn werk bezien met 'n onbevangen oog. Even als in het gewone leven, heeft een etiket, helaas! ook in de kunst grooten invloed. Maar evenmin, als men altijd behoef te blijven bij de beroemde